

Сторчова Т.,

студентка факультету Економіки і менеджменту,

Національний університет харчових технологій,

Соломка О.М.,

доцент кафедри економічної теорії, к.е.н.,

Національний університет харчових технологій,

м. Київ

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

Забезпечення врівноваженого економічного, соціального та екологічного розвитку села вимагає системного наукового підходу, реалізації національних інтересів продовольчої безпеки та підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняного агропромислового комплексу.

Забезпеченість продуктами харчування є на сьогоднішній день однією з найгостріших проблем світового масштабу. Мова йде як про фізичну доступність продуктів харчування для всіх соціальних верств і, в першу чергу, для соціально незахищених, так і про якість та обсяги споживаних продуктів харчування.

Маючи величезні запаси родючих орних земель, помірний клімат, європейську систему розселення, Україна не може забезпечити себе молочними, м'ясними, рибними продуктами, ягідною та плодовою продукцією.

Диспропорції у виробництві сільськогосподарської продукції, низька її рентабельність, відсутність повноцінної та доступної ринкової інфраструктури агропромисловості, критично низький рівень технічного забезпечення сільського господарства, невідповідність рівнів виробництва та споживання продуктів харчування в окремих регіонах, зростання обсягів імпорту сільськогосподарської та харчової продукції, а також такі глобальні проблеми як зростання чисельності населення світу та несприятливі кліматичні зміни, вказують на необхідність підтримки розвитку сільського господарства,

здійснення його структурної оптимізації, підвищення ефективності та збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції.

Сільське господарство може стати джерелом росту національної економіки, зважаючи на значні перспективи його капіталізації та прогнозовані довгострокові підвищувальні тренди на ринках основних видів аграрної продукції. Згідно з оцінками Світового банку, що базуються на зіставленні показників ряду країн світу, зростання ВВП, обумовлене зростанням сільського господарства, щонайменше удвічі ефективніше сприяє скороченню бідності, ніж зростання ВВП, отримане за рахунок інших галузей. В багатьох країнах світу швидке зростання сільського господарства за рахунок впровадження інновацій обумовило підвищення продуктивності, прибутковості і сталого розвитку дрібних селянських господарств, що забезпечило масштабне зниження рівня бідності в селах в останні роки [1, с.135].

Реформування в аграрній сфері має полягати в запровадженні прозорого та конкурентного ринку земель сільськогосподарського призначення. В основу економічної моделі аграрної сфери розвинених країн покладено ринкові відносини купівлі-продажу чітко встановлених прав власності на землю. Торгують саме цими правами, а не землею, тобто змонтовано механізм системи власності, який юридично виражає економічний потенціал активів країни. У процесі обміну права власності переходять до тих, для кого вони є найціннішими. Їх передають, комбінують, перегруповують таким чином, щоб забезпечити максимальний економічний вигаш. Уже потім, виходячи з національних інтересів, кожна країна запроваджує державне регулювання ринкового механізму в аграрній галузі.

Проведене дослідження дає підстави для наступних висновків. До пріоритетних завдань державної політики, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу та забезпечення продовольчої безпеки належать:

- наявність довгострокових стратегічних планів в галузі реформування АПК щодо продовольчої забезпеченості;

- комплексна державна підтримка АПК, спрямована, як на пряме стимулювання товаровиробників у вигляді субсидій, надання пільг по кредитах, оподаткуванню, так і на підвищення ефективності виробництва шляхом стимулювання аграрної науки, всебічного сприяння впровадженню передових технологій агробізнесу в виробничий процес;
- забезпечення високого рівня життя зайнятих в сільськогосподарському виробництві;
- пріоритетність розвитку сільських територій та соціально-економічної інфраструктури;
- стимулювання експорту та допомога в просуванні товарів на світовий ринок.

Однією з програм підтримки підприємств агропромислового комплексу є здешевлення кредитів. На жаль сьогодні в Україні державна підтримка через механізм здешевлення кредитів не впливає на зміну кількості суб'єктів господарювання в АПК та площ використовуваних ними сільськогосподарських угідь, що, відповідно, не сприяє забезпеченню продовольчої безпеки України.

Заслужовують на увагу та потребують подальшого дослідження пропозиції щодо необхідності впровадження кооперативного руху в агровиробництві, налагодження співпраці великого товарного виробництва і дрібних сільських товаровиробників на підґрунті розвитку аграрних кластерів [2, с. 28]. Адже, в умовах відкритості національної економіки світові тенденції щодо наростання дефіциту продовольства та зростання цін можуть розглядатися як потужний виклик для українського аграрного виробництва.

Література:

1. Новий курс: реформи в Україні: 2010–2015. Національна доповідь / [ред. В.М. Геєць та ін.]. – К.: НВІЦНБУВ, 2010. – 232 с.
2. Перспективи економіки України в умовах глобальної макроекономічної нестабільності / [Жаліло Я.А., Покришка Д.С., Тищук Т.А. та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – 33 с.